

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΩΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ

Ἐκ τῶν τοῦ Γερβίνου.

Υἱὸς τοῦ διασήμεου ἐκείνου ἐκ Λοκρίδος κλέφτου Ἀνδρούτσου καὶ μητρὸς ἀλβανίδος ἐκ Πρεβέζης, δωδεκαέτης δὲ μόλις ὄρφανὸς πατρὸς ἀπομείνας καὶ ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ ἀνατραφεὶς, ἦν ἐκ γενετῆς καὶ ἀνατροφῆς ὁ Ὀδυσσεὺς ἀλβανὸς συνάμα καὶ Ἕλλην. Ἐφαίνετο δὲ μᾶλλον μετέχων τῶν χαρακτηριζόντων ἑκατέραν φυλὴν ἐθνικῶν ἐλαττωμάτων—τῆς ἀπιστίας καὶ τοῦ φιλεκδικίου τῶν Ἀλβανῶν καὶ τῆς δολιότητος καὶ ὑπουλότητος τῶν Ἑλλήνων—ἢ τῶν προτερημάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀρετῶν των. Ἀνήσυχος φύσει καὶ βίαιος καὶ δυσάγωγος, εἶχεν ἀποκτήσει ἐκ τῆς κκῆς τοῦ σχολείου τῶν Ἰωαννίνων διδασκαλίας πᾶσαν τῶν Τούρκων κακίαν καὶ διαφθοράν, τὸ φιλήδονον καὶ τὴν ὠμότητα, τὴν πλεονεξίαν καὶ τὸ φιλόπλουτον, τὴν ἀπιστίαν καὶ τῶν θείων τὸν ἐμπικυμὸν. Τὰς ιδιότητάς του ταύτας ἐμάστιζον τὰ δημῶδη σατυρικά ἄσματα. ὑπεραίροντα αὐτοῦ τὸν ὑπασπιστὴν του Γκούραν, κκτ' αὐτὴν ἤδη τῆς δόξης του τὴν ἐποχὴν οὐχ ἤττον ὅμως τὸν ἀνεκέρυσσον ἀναμφηρίστως ὑπέροχον πάντων τῶν περὶ αὐτόν. Ὁ ἐν τῇ βαρεία ἀτμοσφαίρᾳ τῆς τουρκικῆς καὶ ἑλληνικῆς δεισιδαιμονίας ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μόνοῦ ὀρθολογιστῆς γενόμενος πρέπει βεβαίως νὰ ὑποτεθῇ ἔχων ἀνωτέραν τινὰ πνευματικὴν δύναμιν. Εὐάρεστον δ' ἀληθῶς ἐνεποίει ἐντόπωσιν εἰς πάντα ξένον ἢ ὑγιῆς τοῦ Ὀδυσσεῶς διάνοια, ἢ ὀξύνοια καὶ τὸ περιέργον καὶ φιλομαθὲς αὐτοῦ. Τελεία ὅμως ἦν καὶ ἀνέφικτος ἡ πανουργία, μεθ' ἧς κατώρθου νὰ ἀπατᾶ τοὺς τε Εὐρωπαίους καὶ Ἀνατολίτας, καὶ ἡ ὑπόκρισις δι' ἧς περιεβάλλετο τὴν αἴγλην τοῦ ἐναρέτου καὶ χρηστοῦ ἀνδρός, βίᾳ πάσης τῆς δυσπιστίας ἢ ἐνέπνευε. Πλὴν τῶν πνευματικῶν τούτων πλεονεκτημάτων εἶχε καὶ μεγάλα ἐξωτερικὰ χαρίσματα. Εἶχε κανονικοὺς τῆς μορφῆς τοὺς χαρακτῆρας καὶ ὠραίαν τὴν ἀναβολὴν ἢν εὐσταλῆς καὶ ὠκὺς τοὺς πόδας, ὡς ὁ ὁμόνυμος αὐτοῦ ἦρος· τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ εἶχε τι τὸ ἐπιβάλλον καὶ ἀρχικόν, ὅλον δὲ τὸ σῶμά του καὶ αἱ κινήσεις αὐτοῦ ἐξέφραζον ἰσχύον καὶ ῥώμην. Τούτου ἕνεκα διεκρίναν αὐτὸν ἐνωρὶς ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, καὶ δοὺς αὐτῷ πολὺ φερνον ἐκ Καλαβρυτῶν σύζυγον κατέστησεν αὐτόν, εἰς τὸ πείσμα τῶν ἰδίων του υἱῶν, ἀρχηγὸν τῶν ἐν Λεβαδείᾳ καὶ Ταλαντίῳ ἀρματωλῶν. Ἐν ἀρχῇ τοῦ κατὰ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ πολέμου ἐξανέστησαν κατ' αὐτοῦ οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιῶν τούτων, ἐκλέξαντες ἀρχηγὸν τὸν ἀνδρεῖον ἐκεῖνον Διάκον· διωχθεὶς δὲ οὕτως, ἠναγκάσθη ὁ Ὀδυσσεὺς νὰ καταφύγῃ εἰς Ἰωάννινα, καὶ νὰ μεταβῇ ἐκεῖθεν εἰς Ἰθάκην. Ὅτε ὅμως μετὰ ταῦτα ἐξεβράχην ἢ ἐπανάστασις, ἐπανῆλ-

θεν εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἀνεφάνη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Διακίου ἐπὶ τῆς πολεμικῆς σκηνῆς, ὅπου ἐν τὸς ὀλίγου κατέστη, διὰ τῆς τόλμης αὐτοῦ καὶ γενναιότητος, σεβαστὸς μὲν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἐπιφόβος δὲ παρὰ τοῖς τούρκοις, οἵτινες ἀπεκάλεσαν αὐτὸν Γκιαουρ-Πασσᾶν. Μακρὰν αὐτοῦ ἐπέβαλλε σέβας τὸ ὄνομά του καὶ μόνον. Τοῦτο μαθὼν, ἐφάνη φροντίζων πως περὶ τῆς φήμης του ταύτης, καὶ πρὸς διατήρησιν αὐτῆς καταστῆλων τὴν φιλέκδικον κατὰ τῶν ἐχθρῶν του διάθεσιν, ἧτις ἦν ἐκ τῶν κυριωτάτων αὐτοῦ χαρακτηριστικῶν. Δυσχερὲς ἴσως εἶνε ν' ἀποφανθῆ τις ἂν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπηρεασθῇ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐκ τῆς ἀγαθωτέρας του ταύτης μερίδος, ὅπως καταστῆ ἐξ ὑψηλοτέρας περιωπῆς χρήσιμος εἰς τὸν πάτριον ἀγῶνα, ὅστις βεβαίως δι' αὐτόν τε καὶ τοὺς ὁμοίους του ἦν πρόσχημα μόνον πρὸς ἐξυπηρέτησιν ἰδίων συμφερόντων. Ἡ αὐστριακὴ διπλωματικὴ ἐθεώρεε αὐτόν ὡς τὸν «εὐπροσιτώτατον» πάντων, προκειμένου περὶ διαπραγματεύσεων πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας περὶ καταπαύσεως τοῦ ἀγῶνος.

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

A. S. B.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Δὲν πρέπει νὰ κρίνωμεν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῶν προτερημάτων αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν. (Larocheboucauld.)

* * Νομίζω ὅτι ἐπὶ τῶν ἀστείσμων πρέπει νὰ ἐπικρατῆ ὁ κανὼν οὗτος· ὅτι ὁ ἀστείσμος εἶνε καλὸς ἐν ὅσῳ ὁ γινόμενος ἀντικείμενον αὐτοῦ ἀποκρίνεται εἰς αὐτόν εὐχαρίστως. Ἀλλ' ἄμα ἴδης αὐτόν ἀμνησθούντα, παῦσον τὸν ἀστείσμον σου διότι κατέστη ὀχληρὸς. (K^e Necker.)

* * Οὐδὲν ἐπιπονώτερον τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐλευθερίας. (Tocqueville.)

* * Οἱ ἀναδεχόμενοι νὰ διδάξωσι τὸν λαόν, ὀφείλουσιν αὐτοὶ πρῶτοι νὰ προγυμνασθῶσι διὰ μακρᾶς μελέτης ἐφ' ὅλων τῶν κλάδων τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν, πρὶν ἢ δημοσιογραφουήντες διαδώσωσιν ἐπαναλαμβάνοντες καθ' ἑκάστην τὰς ἰδέας των εἰς τὰ πλήθη. Εἰς μόνον τὰ ἐλεύθερα καὶ μεγάλα κράτη, ἔνθα τὰ σπουδαιότατα συζητοῦνται συμφέροντα, ἐφάνησαν εὐζώνως ὠπλισμένοι ὑπέρτεροί τινες ἄνδρες, συγκαταβάτες εἰς τὸ ἐφημεριδογραφικὸν στάδιον, καὶ διὰ τῆς καθημερινῆς πρὸς ἀλλήλους πάλης ὠρίμασαν τὴν κοινὴν γνώμην. . . Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἔθνεσιν ἔνθα ὀλίγοι εἰσὶν οἱ περὶ τὰς πολιτικὰς ἐπιστήμας ἀσχοληθέντες, ἐκπληττεταὶ τὶς ἀναγινώσκων τὰς ἐφημερίδας, διότι δὲν εὐρίσκει ἐν αὐταῖς εἰμὴ ἰδέας στρεβλὰς, ἀρχὰς καὶ κρίσεις ἐσφαλμένας, καὶ πάθη ταπεινά. (Sismondi.)